

i Retning af Besparselse, Bessærelse og Nedsættelse, andre af dem ere tilbøielige til at holde mere paa det Bestaaende. Jeg tvivler paa, at det vil være muligt at opstille nogen Sætning, der under Et kan samle de Herrer's fælles Anskuelser om dette Punkt, med mindre man vil tabe sig i en eller anden Graese uden virkelig Indhold; en positiv bestemt Reform tror jeg ikke, at de Herrer med de afvigende Anskuelser, der gjøres gjældende blandt dem, ville være i Stand til at opstille. Hær- og Flaadelovforlaget ligger for os, væsentlig støttet paa det bestaaende Grundlag, indeholdende, som det anerkjendes fra alle Sider, om end ikke en tilfredsstillende Løsning af det hele Spørgsmaal, saa dog Forbedringer og heldige Forandringer i flere Punkter af det Bestaaende, og den Forsamling, der satte Pris paa at vise, at den med Beredvillighed vilde imødekomme Regjeringen paa dette Punkt, burde ikke nu, 3 Maanedger efterat Lovforlaget er forelagt, (Modsigelse!), jeg tror det dog, det var vist i de første Dage af Januar, at Hær- og Flaadelovforslagene bleve forelagte; saavidt jeg erindrer, afgik Minister Saffner i Slutningen af 1872, den ny Minister tiltraadte Strag og hans første Arbejde her i Sagen var at forelægge disse Lovforlag; vi ere nu færdige med Martis Maaned, saa at det kan ikke være synnerlig mindre, end jeg siger. Nu vel, en Forsamling, der satte Pris paa at vise sin Beredvillighed til at imødekomme Regjeringen og samarbejde med den til Held for Landet, burde skynde sig alt, hvad den kunde, med saa vigtige Sager. Vi have saa Skolelovforlaget. Kunne de Herrer med Haanden paa Hjertet sige, at de, da det blev forelagt, mødte det uden at tage Hensyn til, fra hvis Haand det kom? Kunne de sige, at de paa dette vigtige og betydningsfulde Omraade, hvor de selv have krævet Reform, have vist sig villige til at imødekomme Ministeriet? Eller er Sagen ikke den, at de Herrer vilde have forkastet Skolelovforlaget allerede ved dets første Behandling og kvalt Diskussionen om dets videre Gang, og at de bleve tvungne af Ministeren ved en Udtalelse, over hvis Skarphed de bittert besværede sig, men som var tilstrækkelig foranlediget ved, hvad der foregik, til at sende Sagen i det Udvalg, i hvilket den nu hviler til Behandling? (Modsigelse.) Bille de Herrer ikke have stemt imod Sagens Dvergang til anden Behandling, er det ikke Tilfældet, som jeg siger? (D. Christensen: Nei.) Det ærede Medlem siger Nei dertil, og maaffe delte han ikke sit Partis Mening, men det var da i al Stilhed, thi den ene Læser traadte op efter den anden og erklærede, at de vilde stemme Nei. Bille de Herrer virkelig fravige, hvad der er en Kjendsgjerning for os Alle? Det ærede Medlem derovre vilde vistnok ikke have stemt imod, men det ærede Medlem her foran (Kjær) vilde have gjort det, han erklærede jo forud, at hvis Ministeren vilde gjøre en af ham

ønsket Forandring, vilde han ikke være utilbøielig til at tage under nærmere Overveelse, hvorvidt han kunde stemme for Sagens Dvergang til anden Behandling, og da Ministeriet ikke af denne imødkommende Optraeden bevægedes til at give noget Løfte, maa man antage, at det ærede Medlem ikke engang vilde have været tilbøielig til at tage dette under Overveelse; det er et Faktum, at de Herrer vilde stemme mod Sagens Dvergang til anden Behandling, og det i Kraft af en Paastand om, at de ikke kunde billige Lovens Grundlag. Jeg veed jo, at det ikke er tilbørligt at omtale, hvad der er foregaaet i Udvalg, men jeg vil tillade mig at spaa, ligesom det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) somme Sider spaar, nemlig om en Ting, som jeg veed, og det er, at naar Udvalgsbetænkningen engang kommer til at foreligge, vil det ærede Thing se, at det har været overmaade vanskeligt for de Herrer at finde det Grundlag, paa hvilket de ville have Skoleloven ordnet, og at de i Grunden ikke have fundet det endnu og gaa og lede, lede ved Dag og ved Nat, men endnu ikke have fundet; men som sagt, dette vil nærmere komme til at foreligge for os, med mindre denne Krisis skulde sprænge os fra hinanden, inden vi faae Tid til at drøfte dette Spørgsmaal. Men først og fremmest er der Finantsloven; have de Herrer ved Behandlingen af denne vist den Beredvillighed og Imødekommen, de tale om? Vi have i Aar havt en anden Behandling af Finantsloven, som er enestaaende i vor konstitutionelle Historie, nemlig en anden Behandling, som har erklæret, at Alt, hvormed der kunde ventes alvorlig Strid, skulde udflydes til tredie Behandling. Det er ikke ukjendt, at der nu og da kan findes et enkelt Punkt, hvormed Oplysninger savnes, hvis Afgjørelse bliver henvist til tredie Behandling, men jeg tillader mig at tro, at der ikke let skal kunne paavises Exempler paa en Betænkning som den, der i Aar er kommen fra Finantsudvalget, der gaar ud paa at sige om snart ethvert af de store Livspunkter, der kunde ventes inellem Regjeringen og Folkethinget: Det opfattede vi til tredie Behandling. Dette er i Virkeligheden en Tilfidsættelse af den Forandring, at Sagerne skulle være undergivne flere Behandlinger i Thingene. Hvad der skydes hen til tredie Behandling, faar her kun en Behandling, og om det end efter den konstitutionelle Praxis er og maa være en Regel, at saadanne Forandringsforslag kunne komme frem selv paa det sidste Stadium, bør vi dog være varsome i saa Henseende; men hvilke Forslag have de ærede Medlemmer bebudet til Finantsloven? Er det Forslag, om hvilke man virkelig kan sige, at de gaa ud paa at bringe os en sund og karakteristisk Udvikling? De Herrer have bebudet, at blandt de Ting, de ville stryge paa Finantsloven, ere saadanne Ting som f. Ex. Krigskattolden. Kan det siges at være en